

Dogen: Over Kannon¹, de Bodhisattva van het mededogen.

no. 32 uit de Shobogenzo

Yun Yen vroeg eens aan Tao Wu: *“Waarvoor gebruikt de Bodhisattva van het Grote Mededogen zijn/haar voortdurend toenemende handen en ogen?”*

Tao Wu antwoorde: *“Hij/zij is als iemand die, in de nacht, achter hem reikt, zijn/haar hand tastend naar een kussen”*

Yun Yen merkte op: *“Ik snap het, ik snap het”*

Tao Wu vroeg: *“Wat snap je?”*

Yun Yen zei: *“Zijn/haar volledige lichaam is handen en ogen”*

Tao Wu antwoordde: *“Wat je zegt is zeer goed geformuleerd. Toch, het drukt slechts tachtig of negentig procent van de Kern uit”*

Yun Yen antwoordde: *“Wel, genoeg over mijn voorkeuren. Hoe zit dat met jou, mijn oudere Dharma broer, wat maak jij ervan?”*

Tao Wu antwoordde: *“Zijn/haar volledige wezen is, door en door, handen en ogen.”*

Vele stemmen zijn gehoord om uit te drukken wat Kannon is, voor en na deze dialoog, maar geen enkele heeft de diepgang van Yun Yen en Tao Wu. Als je in je training wilt onderzoeken wat Kannon is, zou je grondig moeten bestuderen wat Yun Yen en Tao Wu hier zeggen. De Bodhisattva van het grote mededogen, waarover hier gesproken wordt is Kanzeon Bosatsu, ‘De Bodhisattva die de noodkreten van de wereld hoort’, die ook bekend is als Kanjizai Bosatsu, ‘De Bodhisattva die alle dingen observeert, vrij van gehechtheden’. Door onze training bestuderen we hem of haar, als de vader en de moeder van alle Boeddha’s. Beschouw hem/haar dus niet als inferieur ten opzichte van de Boeddha’s, denkende dat hij/zij de Waarheid nog niet gerealiseerd heeft, want in het verleden was hij/zij de Tathagata, bekend als ‘De verduidelijker van de Ware Dharma’.

Dus, laten we nu de woorden van Yun Yen oppakken en grondig verkennen, *“Waarvoor gebruikt de Bodhisattva van het Grote Mededogen zijn/haar voortdurend toenemende handen en ogen?”* Er zijn Boeddhistische tradities die Kannon vereren en er zijn Boeddhistische tradities die Kannon nog niet in hun dromen hebben gezien. De Kannon zoals die bestond voor Yun Yen, is in perfecte harmonie met die van Tao Wu. En dat was niet alleen maar zo voor één of twee Kannon’s, maar Yun Yen was op dezelfde wijze verbonden met honderd, duizend, ontelbare Kannon’s. Alleen Yun Yen’s manifestatie laat Kannon werkelijk Kannon zijn. En waarom is dat? Het verschil tussen de Kannon waarover Yun Yen spreekt en de Kannon waarover de andere Boeddha’s spreken, is als het verschil tussen wel of niet in staat zijn Het in

¹ Kuan Yin, Avalokiteshvara

woorden uit te drukken. De Kannon van sommige Boeddha's heeft slechts twaalf gezichten, dat was niet zo bij Yun Yen. De Kannon van weer andere Boeddha's heeft 84.000 handen en ogen, dat was niet zo bij Yun Yen. Weet je hoe ik weet dat dit zo is? Omdat Yun Yen spreekt over de Bodhisattva van het grote mededogen die zijn/haar voortdurend toenemende handen en ogen gebruikt. Zijn uitdrukking 'voortdurend toenemend' betekent niet 84.000 handen en ogen. Hij beperkt zich juist niet tot een specifiek getal, zoals 12 of 32 of 33. 'Voortdurend toenemend' is synoniem met 'voorbij het tellen'. De uitdrukking 'voortdurend toenemend' is niet beperkt tot iets specifiek of een bepaalde hoeveelheid. Omdat het niet beperkt is tot wat voor hoeveelheid dan ook, moet je het niet begrenzen, zelfs niet door te rekenen met onbeperkte, onbegrensde hoeveelheden. Je moet in je training de onderliggende betekenis onderzoeken van de uitdrukking 'voortdurend toenemend', en wel precies op deze manier, want ze is voorbij gegaan aan de grenzen van het onmeetbare en het ongebondene.

Nu, door op Yun Yen's zin "*zijn/haar voortdurend toenemende handen en ogen*" in te gaan, zegt Tao Wu niet dat deze de Kern niet laat zien, dus moet ze het onderliggende principe bevatten. Yun Yen en Tao Wu zijn in complete harmonie met elkaar en staan schouder aan schouder, ze hebben samen al meer dan 40 jaar bij Yakusan getraind. Gedurende die tijd hebben ze gediscussieerd over gevallen uit verleden en heden, wat niet juist was verworpen en wat juist was geverifieerd. Omdat ze op deze manier samen getraind hadden kon Yun Yen de uitdrukking maken "*zijn/haar voortdurend toenemende handen en ogen*" en kan Tao Wu ze verifiëren. Hou in gedachte dat "*zijn/haar voortdurend toenemende handen en ogen*" door deze Oude Boeddha's beiden op dezelfde wijze wordt besproken. Zowel Yun Yen als Tao Wu zijn het duidelijk eens betreffende "*zijn/haar voortdurend toenemende handen en ogen*".

Daarom vraagt Yun Yen aan Tao Wu hoe Kannon hier gebruikt van maakt. Beschouw zijn vraag niet als een vraag van het type dat door academische schriftgeleerden wordt gesteld, of door geleerde commentaar schrijvers, of door de 'drie wijzen en tienvoudige heiligen'. Deze vraag ontlokt een spirituele bevestiging, namelijk 'handen en ogen'. Het zou goed kunnen dat zowel oude als meer recente Boeddha's de Boeddha's hebben gerealiseerd dankzij de kracht van Yun Yen's zin "Waarvoor gebruikt de Bodhisattva van het Grote Mededogen zijn/haar voortdurend toenemende handen en ogen?"

Yun Yen zou ook gezegd kunnen hebben: "Wat bereikt Hij/Zij door gebruik te maken van zijn/haar voortdurend toenemende handen en ogen". Hij zou de Kern uitgedrukt kunnen hebben als "Wat is het wat Hij/Zij doet?" of "Wat zet Hij/Zij in beweging?", of "Wat drukt Hij/Zij uit?".

Tao Wu antwoordt: "*Hij/zij is als iemand die, in de nacht, achter hem reikt, zijn hand tastend naar een kussen*"

Om de onderliggende betekenis uit te kunnen drukken gebruikt Tao Wu als voorbeeld iemand die achter hem reikt naar een kussen, in het midden van de nacht. “Reiken naar” betekent “zoeken naar”. “In de nacht” is een manier om uit te drukken “in het donker zijn”, precies zoals we zouden kunnen zeggen “een berg zien in het licht van de dag”. Dus, “zijn handen en ogen gebruiken” is als iemand die, in de nacht, achter hem reikt, zijn/haar hand tastend naar een kussen. We moeten hiervan uitgaan bij het onderzoeken van “zijn handen en ogen gebruiken”. En we moeten “in de nacht” zien zowel in het perspectief van “in het licht van de dag” als in het perspectief van ‘wanneer het nacht is’, en we moeten het onderzoeken vanuit het perspectief van ‘een tijd die noch dag, noch nacht is’. Wanneer mensen reiken naar een kussen, zelfs als ze niet beseffen dat het reiken Kannon’s ‘gebruik maken van Zijn/haar handen en ogen’ weerspiegelt, kunnen en zullen we niet ontsnappen aan het principe dat het precies dat is.

Zou het zo zijn dat, ‘iemand’ die is ‘als iemand die’, alleen maar een woord is in een vergelijking. En verder, is deze ‘iemand’ een doodgewone, alledaagse persoon, of zou het iemand kunnen zijn die niet doodgewoon, alledaags is. Als we het bestuderen als een doodgewone, alledaagse boeddhist, is er iets in “tastend naar een kussen” dat we moeten onderzoeken. Zelfs een kussen heeft een bepaalde vorm en design dat onze aandacht nodig heeft. En “de nacht” is misschien niet simpelweg “de nacht” wat gewone mensen en zij die hoge posities hebben bedoelen met “dag en nacht”. Je moet je realiseren dat wat gezegd wordt niet gaat over het vastpakken van een kussen, of over het vinden van een kussen, of over het kussen wegduwen. Als we onderzoeken wat achter Tao Wu’s woorden “in de nacht, achter hem reikt, zijn/haar hand tastend naar een kussen” ligt, moeten we de ogen die je de nacht laten zien, onderkennen en niet veronachtzamen. Een hand die tast naar een kussen heeft nog niet de randen daarvan aangeraakt. Als het naar achteren reiken van de handen essentieel is, is er dan iets essentieels wat door de ogen moet worden bereikt?

We moeten duidelijk maken wat “de nacht” betekent. Zou het verwijzen naar het rijk van de handen en de ogen? Is het binnen bereik van menselijke ogen en handen? Of zijn het slechts handen en ogen, niets anders, die opflikkeren als bliksemflitsen? Is het één of zijn het twee voorbeelden van handen en ogen, aanwezig van top tot teen. Als we de kwestie op deze manier onderzoeken is het gebruik van voortdurend toenemende handen en ogen aanwezig. Maar wie is de Bodhisattva van het grote mededogen? Het lijkt alsof alles wat we horen de “Bodhisattva van Handen en Ogen” is. Als dat zo is, dan zouden we moeten vragen: “Waar gebruikt de Bodhisattva van Handen en Ogen haar voortdurend toenemende Boddhisattva’s van het Grote Mededogen voor?”

Je moet je realiseren dat, ofschoon handen en ogen niet tegenover elkaar staan, ze gebruik maken van Dat Wat Is, en Dat Wat Is er gebruik van maakt. Wanneer Dat

Wat Is zichzelf uitdrukt op deze manier moeten we niet zoeken naar de tijd waarin Het Zichzelf uitdrukt als “het totaal van Zijn/Haar handen en ogen”, zelfs al is het totaal van Zijn/Haar “handen en ogen” nooit verborgen voor ons. Ofschoon Zijn/Haar handen en ogen bestaan en ze nooit verborgen voor ons zijn, zijn ze niet ons zelf, noch zijn ze de bergen en de oceanen, noch zijn ze de gezichtsuitdrukking van de zon of van de maan, noch zijn ze “Boeddha is Geest”.

Yun Yen's woorden: *“Ik snap het, ik snap het”* zeggen niet, “Ik begrijp Tao Wu's woorden”. Het is een “Ik snap het, ik snap het” in relatie tot zijn bewering over de handen en ogen waarvan Dat Wat Is gebruik maakt, zijn onbeperkt gebruik maken van het hier en nu, en Zijn onbeperkte toegang tot de dag van vandaag.

Ofschoon Tao Wu's uitdrukking : “Wat snap je?” een andere wijze is om te zeggen, “Ik snap het”, is ze niet tegengesteld ten opzichte van Yun Yen's “Ik snap het”. Edoch, Tao Wu heeft zijn eigen bedoeling om “Wat snap je?” te vragen, namelijk een manier die uitdrukt “Ik snap het en jij snapt het”. Is dat niet gelijk aan “Onze ogen snappen het en onze handen snappen het?”. Verwijst het naar een begrijpen dat zichtbaar wordt of naar een begrijpen dat nog niet aan de oppervlakte is verschenen? Terwijl het begrijpen, stilzwijgend veronderstelt door “Ik snap het”, synoniem is met “Ik”, moet je ook overwegen dat er een “Jij” aanwezig is in “Wat snap je”.

Wat naar boven komt als een gevolg van Yun Yen's uitdrukking “Zijn/Haar volledige lichaam is handen en ogen” is een overvloed van Kannon's die, door te spreken over “iemand die, in de nacht, achter hem reikt, zijn/haar hand tastend naar een kussen”, dit verder onderzoeken door te zeggen dat “iemand's volledige lichaam niets anders is dan handen en ogen”. Deze Kannon's zijn inderdaad Kannon's, al zijn Ze nog niet in staat dit in Hun eigen woorden uit te drukken.

Wanneer Yun Yen zegt “Zijn volledige lichaam is handen en ogen”, bedoelt hij niet dat handen en ogen het Dharma lichaam zijn dat ‘overal’ bestaat. Zelfs al betekent ‘overal’ het volledige universum, de handen en ogen van ons lichaam zijn, op dit moment, niet het ‘Overal’ dat ‘overal’ is. Zelfs al kunnen de handen en ogen van ons lichaam de wonderlijke handelingen van het ‘Overal’ uitvoeren, zijn ze niet de handen en ogen die de marktplaats verlaten met gestolen goederen. De wonderlijke activiteiten van handen en ogen zijn voorbij die manier van beschouwen of uitdrukken om rechtvaardigheid te beoordelen. Deze handen en ogen zijn al beschreven als “voortdurend toenemend”, dus zijn ze voorbij duizend, tienduizend, voorbij 84.000 en voorbij het onmeetbare en ontelbare. Het is niet alleen ‘het volledige lichaam is handen en ogen’, het is ook een stem geven aan de Dharma om alle levende wezens te bevrijden”, het is ‘het licht laten schijnen over alle naties’.

Daarom moet je in je training grondig onderzoeken wat Yun Yen uitdrukt met ‘je volledige lichaam zijn handen en ogen. Dus, zelfs al zegt hij ‘je volledige lichaam

gebruiken als handen en ogen', en zelfs al zegt hij, 'verander je gedrag, wees nu actief, doe nu niets', laat jezelf door dit alles niet in de war brengen.

Tao Wu antwoordde: *“Wat je zegt is zeer goed geformuleerd. Toch, het drukt slechts tachtig of negentig procent van de Kern uit”*

Het belangrijkste wat Tao Wu hier zegt is dat Yun Yen's uitdrukking zeer goed geformuleerd is. “Goed geformuleerd” betekent dat hij de spijker op de kop slaat, dat hij de Kern duidelijk maakt, en er niets meer uit te leggen valt. Maar zelfs als wat daarvoor nog niet duidelijk gemaakt was, nu eindelijk duidelijk is, zodat er niets meer duidelijk te maken valt, dan nog is slechts tachtig tot negentig procent van de Kern uitgedrukt.

Zelfs als je onderzoek naar de intentie van wat Yun Yen zegt, volledig zou zijn, maar je bent niet in staat zijn het in woorden uit te drukken, dan heb je de Kern niet grondig onderzocht. Zelfs al drukt Yun Yen tachtig tot negentig van de Kern uit, het blijft zijn manier om Het uit te drukken, wat 80 – 90% raak zou kunnen zijn, of 100%. Precies op dat tijdstip zou Yun Yen de Kern uiteen gezet kunnen hebben door middel van honderd, duizend, ontelbare uitdrukkingen. Maar zijn gave was zo wonderbaarlijk dat hij slechts een gedeelte van zijn bekwaamheid liet zien en zo, net genoeg, 80-90% van de Kern uitdrukt. Bijvoorbeeld, zelf al had hij 100.000 ontelbare bekwaamheden om het hele universum duidelijk te maken, dan nog overtreft wat hij feitelijk zegt het feit dat hij de Kern ongezegd laat. Tegelijkertijd, zou hij slechts één van zijn bekwaamheden gebruiken, dan nog zou het geen gewone, wereldwijze, bekwaamheid zijn. Dat is de betekenis van deze 80-90%.

Maar toch, als mensen een voorvader van de Boeddha horen zeggen dat iemand de Kern voor 80-90% uitgedrukt, denken ze dat het slechts 80-90% is omdat het geen 100% uitdrukking van de Kern zou zijn. Als de Boeddha Dharma zo zou zijn, zou het ons vandaag niet bereikt hebben. Je moet door middel van je training onderzoeken of deze “zogenaamde 80-90%” 80-90% van “honderd duizenden” is, alsof we spreken over “voortdurend meer”. Tao Wu heeft al gezegd “80-90% van Het” en zeker hij weet dat Het niet begrensd mag worden tot een letterlijke 80-90%. We moeten door onze training onderzoeken dat dit de wijze is waarop de voorouders van de Boeddha spreken.

Wanneer Yun Yen zegt: : “Wel, genoeg over mijn voorkeuren. Hoe zit dat met jou, mijn oudere Dharma broer, wat maak jij ervan?” zegt hij “genoeg over mijn voorkeuren” omdat hij wilt dat Tao Wu in woorden uitdrukt wat hij noemt “Toch, het drukt slechts tachtig of negentig procent van de Kern uit”. Ofschoon dit zijn “geen enkel spoor achterlatend” is, is het ook “zijn armen zijn lang en zijn mouwen kort”. “Alhoewel ik alle manieren om wat ik zojuist gezegd hebt nog niet uitgeput heb, laat ik de zaak voor wat het is”, is niet wat zijn uitdrukking “genoeg over mijn voorkeuren” betekent.

Tao Wu antwoordde: *“Zijn/Haar volledige wezen is, door en door, handen en ogen.”*

Deze woorden zeggen niet dat handen en ogen, als op zichzelf staande entiteiten, iemands volledige wezen, door en door, zijn. Wat hij zegt is dat iemands volledige wezen, door en door, handen en ogen zijn. Hieruit volgt dat hij niet zegt dat iemands lichaam is wat handen en ogen zijn. Omdat “met zijn/haar voortdurend toenemende handen en ogen” “gebruikt zijn/haar handen en gebruikt zijn/haar ogen” betekent. Zijn/haar handen en ogen zijn, uit noodzaak, het geheel van Hem/Haar, die handen en ogen is, door en door. Door te vragen “wat doet hij/zij met zijn voortdurende toenemende lichamen en geesten?” zal er het antwoord zijn, “Zijn/haar volledige wezen, door en door, is wat Hij/zij ook doet”. Meer nog, het is niet zo dat Yun Yen’s “volledige lichaam” niet compleet is terwijl Tao Wu’s “volledige wezen, door en door” wel volledig compleet is. Yun Yen’s “volledige lichaam” en Tao Wu’s “volledige wezen, door en door” staan niet ter discussie voor welke vergelijking dan ook, en de “voortdurende toenemende handen en ogen” door beiden naar voren brachten is een uitdrukking van Dat Wat Is.

De Kannon waarover de oude Shakyamuni sprak had slechts 1000 handen en ogen, of 12 gezichten, of 33 lichamen of 84.000 lichamen. De Kannon van Yun Yen en Tao Wu heeft voortdurend toenemende handen en ogen en is voorbij welk gepraat over hoeveelheden dan ook. Wanneer je in je training de Kannon van Yun Yen en Tao Wu onderzoekt, met zijn/haar voortdurend toenemende handen en ogen, dan zal je, samen met alle Boeddha’s, 80-90% van Kannon’s meditatieve staat realiseren.